

İnsan

Gönderen Kadir Hatipoglu - Ocak 14 2015 03:00:00

Ruh ve bedenden meydana gelen Allah'ın yeryüzündeki halifesi. Âdemo, beşer. Canlılar arasında en üstün olanı. Kur'an-ı Kerim ve Hadis-i şeriflerde insan kelimesi "ins, nas" ve "İbn Âdemo" gibi ifadelerde kullanılmıştır. وَاِذْ قَالَرَبُّكَلِلْمَلئِكَةِ اِنّىجَاعِلٌ فِىالْاَرْضِخَليفَةًقَالُوااَتَجْعَلُفيهَا مَنْيُفْسِدُفيهَاوَيَسْفِكُالدِّمَاءَوَنَحْنُنُسَبِّحُبِحَمْدِكَوَنُقَدِّسُلَكَ قَالَاِنّىاَعْلَمُمَالَاتَعْلَمُونَ Bakara / 30. Hatırla ki Rabbin meleklerle: Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım, dedi. Onlar: Bizler hamdinle seni tesbih ve seni takdis edip dururken, yeryüzünde fesat çıkacak, orada kan dökülecek insanı mı halife kılıyorsun? dediler. Allah da onlara: Sizin bilemeyeceğinizi herhalde ben bilirim, dedi. وَهُوَالَّذىجَعَلَكُمْخَلَائِفَالْاَرْضِوَرَفَعَبَعْضَكُمْفَوْقَبَعْضٍدَرَجَاتٍلِيَبْلُوَكُمْ فى مَااتيكُمْاِنَّرَبَّكَ

سَريعُ
الْعِقَابِ
وَاِنَّهُ
لَغَفُورٌ
رَحيمٌ "Ve O, (o Hâlik-ı
Zîşan)dır ki, sizi yeryüzünde halife kıldı. Ve verdiği şeylerde sizi imtihana
tâbi tutmak için bazınızı bazınızın üzerine derecelerce yükseltti.
Şüphe yok ki, senin Rabbin cezası çabuk olandır. Ve muhakkak ki, O gafûrdur,
rahîmdir." (el-En’am, 6\165
وَلَقَدْ
كَرَّمْنَا
بَنى ادَمَ
وَحَمَلْنَا
07;ُمْ فِى
الْبَرِّ
وَالْبَحْرِ
وَرَزَقْنَا
07;ُمْ مِنَ
الطَّيِّبَا
78;ِ
وَفَضَّلْنَ
75;هُمْ عَلى
كَثيرٍ
مِمَّنْ
خَلَقْنَا
تَفْضيلًا İsra / 70. Biz,
hakikaten insanoğlunu şan ve şeref sahibi kıldık. Onları, (çeşitli nakil vasıtaları ile) karada
ve denizde taşıdık; kendilerine güzel güzel rızıklar verdik; yine onları, yarattıklarımızın
birçoğundan cidden üstün kıldık.
لَقَدْ
خَلَقْنَا
الْاِنْسَان
14; فى اَحْسَنِ
تَقْويمٍ ()
ثُمَّ
رَدَدْنَاهُ
اَسْفَلَ
سَافِلينَ Tin / 4-5.Biz insanı
en güzel biçimde yarattık. Sonra da çevirdik aşağıların aşağısına attık.
اِنَّا
عَرَضْنَا
الْاَمَانَة
14; عَلَى
السَّموَاتِ
وَالْاَرْضِ
وَالْجِبَال
16; فَاَبَيْنَ
اَنْ

يَحْمِلْنَهَا
وَاَشْفَقْنَمِنْهَا
وَحَمَلَهَا
الْاِنْسَانُاِنَّهُ
كَانَ
ظَلُومًا
جَهُولًا Ahzab / 72. Biz emaneti, göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar bunu yüklenmekten çekindiler, (sorumluluğundan) korktular. Onu insan yüklendi. Doğrusu o çok zalim, çok cahildir. لَوْ
اَنْزَلْنَا
هذَا
الْقُرْانَ
عَلىجَبَلٍ
لَرَاَيْتَهُخَاشِعًا
مُتَصَدِّعًامِنْ
خَشْيَةِ
اللّهِ
وَتِلْكَ
الْاَمْثَالُنَضْرِبُهَا
لِلنَّاسِ
لَعَلَّهُمْ
يَتَفَكَّرُونَ Haşr / 21. Eğer biz bu Kur'an'ı bir dağa indirseydik, muhakkak ki onu, Allah korkusundan baş eğerek, parça parça olmuş görürün. Bu misalleri insanlara düşününler diye veriyoruz.
وَلِكُلٍّ
دَرَجَاتٌ
مِمَّا
عَمِلُوا
وَلِيُوَفِّيَهُمْ
اَعْمَالَهُمْوَهُمْ
لَايُظْلَمُونَ Ahkaf / 19. Herkesin yaptıklarına göre dereceleri vardır. Allah, onlara yaptıklarının karşılığını verir, asla kendilerine haksızlık yapılmaz. İnsanlar arasındaki ilişkiler ve toplum hayatının düzene konulmasında tek etken dindir. Değişik inanç, sahibi toplumlar tevhit çizgisini koruma görevi verilen peygamberlerin tebliğ ettiği İslâm'la aralarında geçen mücadeleler olarak tarif edilebilecek insanlık tarihi tevhid ve şirkin tarihi şeklinde de tanımlanabilir. Yani insanlar ya kâfirdir ya da mümin. Ayın zamanda bu, cemiyetler ve milletler için de söz konusu olup; cemiyeti oluşturan

insanların meydana getirdiği sistemler ya İslam akidesi zeredirler ya da değildir. Kâfirler tek millet olduğu gibi müslümanlar da tek millettir. Ancak İslam milletini oluşturan insanlar arasında ancak takvada sâadatsiz konusudur. Yoksa insanların makam mevki ve para derecesinden ancak ancak değildir.

1575;1616;1606;1617;1614;
1575;1614;1603;1618;1585;1614;1605;1614;1603;1615;1605;1618; 1593;1616;1606;1618;1583;1614;
1575;1604;1604;1617;1607;1616;
1575;1614;1578;1618;1602;1610;1603;1615;1605;1618;
1575;1616;1606;1617;1614; 1575;1604;1604;1617;1607;1614;
1593;1614;1604;1610;1605;1612;
1582;1614;1576;1610;1585;1612; "...Şüphesiz ki Allah'ın katında sizin en şerefli olanınızdır. Muhakkak ki Allah (soy, nesep ve mevkiinizi) ancak iyi bilendir..." (el-Hucurat, 49/13) İrkanlı Yapmamalıdır Nitekim Peygamber Efendimiz şöyle buyurmuştur: "İnsanlar Adem'in oğullarıdır, Adem'i de Allah, topraktan yaratmıştır. Tirmidhi, Menakıb, 73; Ebu Davud, Edeb, 111., "Ey insanlar! İyi bilin ki Rabbiniz birdir; babanız birdir. Arab'ın Arap olmayana, Arap olmayanın da Arab'a, beyazın siyaha, siyahın da beyaza Allah'a bağlılık dışında hiçbir müslümanlık yoktur" Ahmed b.Hanbel, Müsned, V, 411., Yani Allah katında alışkan tembellik, iyi kölelik;den, cömert cimriden, edepli edepsizden, Allah'tan korkan korkmayan, bilgili bilgisizden müslümanlık;. Peygamberimizin hadisine göre: "Yâ Allah, insanların şekillerine ve mallarına değil, kalplerine ve davranışlarına" bakıyordu Müslim, Birr, '34., Öyle ise zengin-yoksul, siyah-beyaz, asil-kölelik; ayırımı yapılamazdı. Bunlar peşin olarak müslümanlık ya da gerilik sebebi sayılamazdı. Bir defasında her nasılsa Ebu Zerr-i Gıfari; hazretleri, Bilal-i Habeşi; hazretlerine: "Kara kadının oğlu!" diye hakaret etmişti. Bu sâadatsiz peygamberimize ulaştığında, Ebu Zerr'i: "Ey Ebu Zer! Sen onu anasından dolayı ayıplıyorsun öyle mi? Demek ki sen, ancak;inde hala cahiliye ahlakı kalmış bir kişi imişsin!" diye azarlardı. Ebu Zer (r.a) sâadatsizliği o sâadatsizden o kadar pişman oldu ki, yanğını yere koyarak: "Bilal yanğıma ayağıyla basmadık ancak;a, başımı yerden kaldırmayacağım!" diyerek ölmek; diledi. Hz. Bilal bunu yapmadan da ölmek;n; kabul edeceğini sâadatsizlemişse de Ebu Zerr'in ısrarı karşısında yanğına basmak zorunda kaldı. Sahih-i Buhari Muhtasarı Tecrid-i Sarifi; Tercemesi, 1, 43., Hz.Osman'ın halifeliği sırasında bir sahabi; yine Ebu Zerr hazretlerini Rebeze'de görmek;st;. Burası Medine'ye yakın bir köy;yd;. Ebu Zerr'in ve hizmet;isinin müslümanlık;nde aynı kumaştan birer gömlek; vardı. Ona: İkisini birleştirip de kendine elbise yapsaydın ya!" deyince Hz.Ebu Zer, Peygamberimizden işittiği şu hadisi nakletti: "Hizmet;ileriniz, Allah'ın, iradenize emanet ettiği kardeşlerinizdir. Kimin yanında hizmet;bulunursa kardeşine yediğinden yedirsin, giydiğinden giydirsin. Onlara zahmetli bir iş yüklemeyiniz. Şayet yüklerseniz, kendilerine yardım ediniz. Buhari, İman, 22; İtk, 15 Hz.Peygamber, azad ederek hürriyetine kavuşturduğu Zeyd b. Harise'yi ve bu zatın oğlu Umur;same'yi ordu kumandanlığına getirmişti. Siyah derili bir zat olan Bilal-i Habeşi;'yi de camiinin müslümanlık;ine getirmiş, aynı zamanda ölmek;nemli memuriyetlerde vazifelendirmişti. Bir de Umur;mm; Eymen vardır. Bu kadın, "cariye-hizmet;" stat;s;nde olup hürriyetine kavuşturulmuştur. Peygamberimizin dadısı olarak da bilinen bu kadına Sevgili Peygamberimiz: "Anneciğim, anneciğim!" diye hitab ediyordu. Köle;le ve hizmet;ilerin değersiz sayıldığı bir zamanda, Peygamberimizin Umur;mm; Eymen'e "Anneciğim" demesi kölelik; bir

düşünce değişikliğini müjdeleyordu. Bu düşüncenin esasını da: "Ne olursa olsun insanı insan olarak sevip saymak" oluşturuyordu.

اِنَّا

خَلَقْنَا

الْاِنْسَانَمِنْ

نُطْفَةٍ

اَمْشَاجٍ

نَبْتَليهِ

فَجَعَلْنَاهُسَميعًا

بَصيرًا İnsan / 2. Gerçek řu ki, biz insanı katışık bir nutfeden (erkek ve kadının dölünden) yarattık; onu imtihan edelim diye, kendisini iştir ve görür kıldık.

وَلَقَدْ

خَلَقْنَا

الْاِنْسَانَمِنْ

صَلْصَالٍ

مِنْحَمَأٍ

مَسْنُونٍ "Andolsun ki, biz insanı (Âdem'i) kuru bir çamurdan, sûretlenmiş bir balçıktan yarattık"

(el-Hicr, 15/26); وَلَقَدْ

خَلَقْنَا

الْاِنْسَانَمِنْ

سُلَالَةٍ

مِنْطينٍ ()

ثُمَّ

جَعَلْنَاهُ

نُطْفَةًفى

قَرَارٍ

مَك.ينٍ () ثُمَّ

خَلَقْنَا

النُّطْفَةَ

عَلَقَةً

فَخَلَقْنَا

الْعَلَقَةَ

مُضْغَةً

فَخَلَقْنَا

الْمُضْغَةَ

عِظَامًا

فَكَسَوْنَا

الْعِظَامَ

لَحْمًا

ثُمَّ

اَنْشَاْنَاهُخَلْقًا

اخَرَ
فَتَبَارَكَ
اللّهُ
اَحْسَنُ
الْخَالِقينَ () "Andolsun ki biz insanı (Âdem 'i) süzülmüş bir çamur (ve hülâsasın) dan yarattık. Sonra onu (yani Âdem'in evlatlarını) bir nutfе kılıp, sağlam bir karargahta (rahimde) yerleştirdik. Sonra o nutfeyi uyuşmuş kan olarak yarattık. Arkasından o kanı bir parça et olarak yarattık ve o eti kemik (üzerin)e et giydirdik. Sonra onu (rahimde) başka bu hilkat olarak inşa ed(ip ruh üfle)dik. (Bütün hüküm ve kudretinde) yaratanların en güzeli olan Allah'ın şanı ne güzeli ve ne yücedir" (el-Müminîn, 23/12-16). İnsan, akıl, ilim ve iradeyle beden ve ruhtan ibaret olan bir varlık olduğu için bu yaratılışın bir gayesi olması dâ doğaldır. İnsan bedenî olarak maddî tarafını, rûhî yönüyle de maneviyatını eşit tutacak bir yaşantı içerisinde hayatını sürdürmek zorundadır.
وَمَا
خَلَقْتُ
الْجِنَّ
وَالْاِنْسَ
اِلَّا
لِيَعْبُدُونِ Zariyat / 56. Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım. İnsanın Zaafları Vardır اِنَّ
الْاِنْسَانَ خُلِقَ
هَلُوعًا (19)
اِذَا
مَسَّهُ
الشَّرُّ
جَزُوعًا (20)
وَاِذَا
مَسَّهُ
الْخَيْرُ
مَنُوعًا (21)
اِلَّا
الْمُصَلّينَ (22) اَلَّذينَ
هُمْ عَلى
صَلَاتِهِمْ
دَائِمُونَ (23)
Mearic 70/19-23 فَاَمَّا
الْاِنْسَانُ اِذَا مَا
ابْتَليهُ
رَبُّهُ
فَاَكْرَمَهُ وَنَعَّمَهُ
فَيَقُولُ

رَبّى
اَكْرَمَنِ (15)
وَاَمَّا
اِذَا مَا
ابْتَليهُ
فَقَدَرَ
عَلَيْهِ
رِزْقَهُ
فَيَقُولُ
رَبّى
اَهَانَنِ (16) Fecr 89/15-16
وَاِذَا
اَذَقْنَا
النَّاسَ
رَحْمَةً
فَرِحُوا
بِهَا وَاِنْ
تُصِبْهُمْ
سَيِّئَةٌ
بِمَا
قَدَّمَتْ
اَيْديهِمْ
اِذَا هُمْ
يَقْنَطُونَ
Rum 30/36 يُريدُ
اللّهُ اَنْ
يُخَفِّفَ
عَنْكُمْ
وَخُلِقَ
الْاِنْسَانُ
ضَعيفًا (28) Nisa 4/27-28
خُلِقَ
اْلاِنْسَانُ
مِنْ عَجَلٍ
سَاُريكُمْ
ايَاتى فَلَا
تَسْتَعْجِلُ
ونِ (37) Enbiya 21/37
وَيَدْعُ
الْاِنْسَانُ
بِالشَّرِّ
دُعَاءَهُ
بِالْخَيْرِ
وَكَانَ
الْاِنْسَانُ
عَجُولًا (11) İsra 17/11
وَلَقَدْ
صَرَّفْنَا

فى هذَا
الْقُرْانِ
لِلنَّاسِ
مِنْ كُلِّ
مَثَلٍ
وَكَانَ
الْاِنْسَانُ اَكْثَرَ
شَىْءٍ
جَدَلًا (54) Kehf 18/54
قُلْ لَوْ
اَنْتُمْ
تَمْلِكُونَ
خَزَائِنَ
رَحْمَةِ
رَبّى اِذًا
لَاَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَقِ
الْاِنْفَاقِ وَكَانَ
الْاِنْسَانُ قَتُورًا (100) Isra 17/100
وَاِذَا
مَسَّكُمُ
الضُّرُّ فِى
الْبَحْرِ
ضَلَّ مَنْ
تَدْعُونَ
اِلَّا
اِيَّاهُ
فَلَمَّا
نَجّيكُمْ
اِلَى
الْبَرِّ
اَعْرَضْتُمْ وَكَانَ
الْاِنْسَانُ كَفُورًا (67)
اَفَاَمِنْتُمْ اَنْ
يَخْسِفَ
بِكُمْ
جَانِبَ
الْبَرِّ
اَوْ
يُرْسِلَ
عَلَيْكُمْحَاصِبًا

[illegible]

اللُّّ مَنْ
لاَ يَرْحَمُ
النَّاسَ Hz.
Cerîr (r.a) anlatıyor: "Resûlullah (a.s) buyurdular ki: "Allah, insanlara merhamet
etmeyene rahmette bulunmaz." [Buhârî, Tevhîd 2, Edeb 27; Müslim,
Fedâil 66, (2319); Tirmizî, Birr 16, (1923).] لَا
يُؤْمِنُ
أَحَدُكُمْ
حَتَّى
يُحِبَّ
لِأَخِيهِ
مَا يُحِبُّ
لِنَفْسِهِ "Sizden
biriniz nefsi için sevdiğini mü'min kardeşi için de sevmedikçe
gerçek mü'min olamaz." (Buhari, İman, 12) لَا
تَدْخُلُونَ
الْجَنَّةَ
حَتَّى
تُؤْمِنُوا
وَلَا
تُؤْمِنُوا
حَتَّى
تَحَابُّوا
أَوَلَا
أَدُلُّكُمْ
عَلَى شَيْءٍ
إِذَا
فَعَلْتُمُو
07;ُ
تَحَابَبْتُ
05;ْ أَفْشُوا
السَّلَامَ
بَيْنَكُمْ "Allah'a
yemin ederim ki; sizler iman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe
de gerçek iman etmiş olamazsınız. Yaptığınızda birbirinizi seveceğiniz bir şey
öğreteyim mi? Aranızda selamı yayınız." (Müslim, İman, 81)
Şüphesiz hoşörü, müsamaha ve yüksek ahlâk örnekleri
İslâm Peygamberi’nin de hayatını süslemektedir. Bu gerçeğin
çarpıcı örneklerinden birisi olarak Mescid-i Nebevî’ye gelen bir
bedevînin, Mescid’in bir köşesine bevletmesi hâdisesi karşısındaki
O’nun üstün ahlâk ve hoşörülü tavrını göstermek
mümkündür. İşaret edilen hâdise karşısında bağrışan ve bedeviye ilişmeye
kalkışan sahabe-i kirama karşı: "Onu bırakın, sonra bevelinin üzerine bir kova su
dökün. Zira siz güçlük değil, kolaylık göstermekle
görevlisiniz." buyurarak, hiçbir tatsızlığa ve kırınlığa meydan vermeden olayı
çözüme kavuşturmuştur. Kendisine ve yakınlarına karşı işlenmek istenen
alçakça cinayetlerin faillerini affettiğine dair sahih haberler vardır. Meselâ,
Bedir Savaşı’ndan sonra kendisini öldürme gelen Kureyş elçisini;

[illegible]

sürtülsün, burnu sürtülsün" dedi. "Kimin burnu sürtülsün ey Allah'ın Resulü?" diye sorulunca ş u açıklamada bulundu: "Ebeveyninden her ikisinin veya sadece birinin yaş lılığ ına ulaşt ığı halde cennete giremeyenin." [Müslim, Birr: 9, (251)] Anne ve babanın ölümünden sonra bile Kiş inin Yapacağı En Üstün İyiliklerden Biri ni Resûlullah (sav)ş öyle dile getiriyor. إنَّ من أبرِّ البرِّ أنْ يَصلَ الرجلُ أهلَ ودِّ أبيهِ بعدَ أن يولَى "Kiş inin yapacağı en üstüniyiliklerden biri, ölümünden sonra babasının dostlarına ziyarette bulunmasıdır." [Müslim, Birr: 11-13] Ailede iyi geçim ve ve hoş muamele konularında ise خَيْرُكُمْ خَيْرُكُمْ هْلَهِ.. وَأنَا خَيْرُكُمْ هْلِي "Sizin en hayırlınız, ailesine karşı hayırlı olandır. Ben aileme karşı hepinizden daha hayırlıyım. Yetim Çocuklara İyilik Yapmak konusuna أنَا وكافلُ اليَتيمِ في الجنّةِ هكَذَا، وأشارَ بالسَّبَابَةِ والوُسطَى، وفرَّجَ بينَهُمَا Sehl İbn Sa'd (ra) anlatıyor: "Resûlullah (sav) buyurdu ki: "Ben ve yetime bakan kimse cennette ş öyleyiz" Orta parmağ ı ile baş parmağ ını yan yana getirip aralarını açıp kapayarak işaret etti." [Tirmizî, Birr: 14] إنِّى أُحَرِّجُ حَقَّ الضَّعِيفَيْنِ.. اَلْيَتِيمِ وَالْمَرْأةِ ِ "Allahım! Ben ş u iki zayıfın hakkının çğ nenmesinden cidden sakındırırım: Yetim ve kadın." Müslümanı Kötülükleriyle Anmak Gıybet, su-i zan yasaklanmıştır. Allah resulü kiş inin öldüğ ü zaman arkasından konuşmayı da men etmiştir. وإذا مَاتَ صاحِبُكُمْ فدَعُوهُ Arkadaş ınız öldüğ ü zaman (kusurlarını zikretmeyi) terkedin [Tirmizî, Menâkıb: 85]

[illegible]